

**SZKOLNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
GIMNAZJUM NR 1
IM. MARII KUNIC
W ŚWIDNICY**

NA LATA 2016/2017 – 2018/2019

*** * ***

Program profilaktyki jest uzupełnieniem programu wychowawczego szkoły i ukierunkowany na wszechstronny rozwój ucznia.

*** * ***

**Obejmuje działania podejmowane wobec wszystkich uczniów
Gimnazjum Nr 1 w Świdnicy, nauczycieli i rodziców.**

Program profilaktyki szkolnej powstał jako kontynuacja dokumentu obowiązującego w placówce w ostatnich trzech latach funkcjonowania. W niektórych punktach nawiązuje on do poprzednich działań, ale uwzględnione zostały w nim również zdobyte doświadczenia wynikające z dotychczasowej i bieżącej praktyki.

Myśleć, to co prawdziwe,
czuć, to co piękne i kochać
co dobre – w tym cel życia.

Platon

Podstawa prawna:

Ustawy i rozporządzenia:

Ustawa o systemie oświaty z dn.7 września 1991r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572) z późniejszymi zmianami.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493) z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

Rozporządzenie MEN z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Rozporządzenie MEN z dnia 31 stycznia 2003 w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami.

Rozporządzenie MEN z 18 sierpnia 2015r w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Przypomnienie głównych założeń programu profilaktycznego:

Profilaktyka uznawana jest za ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi. Obejmuje eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących. Szczególnego znaczenia nabiera wśród młodych ludzi, u których kształtuje się między innymi hierarchia wartości, doskonałą się relacje z innymi

ludźmi, wzmacnia się poczucie pewności siebie oraz kształcą się skomplikowane procesy myślowe.

Niniejszy program profilaktyki to ogół działań mających na celu wspomaganie wychowawczej roli rodziny, ochronę uczniów przed zakłóceniami w rozwoju oraz podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji pojawiających się zagrożeń. Obejmuje przede wszystkim działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, czyli:

- promującej zdrowy styl życia,
- dostarczającej informacji nt. skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwiającej dokonanie racjonalnego wyboru,
- wspierającej rozwój umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności zaspokajania potrzeb np. przynależności, miłości, umiejętności nawiązywania kontaktów, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia itp.),
- stwarzającej możliwości zaangażowania się w działalność pozwalającą na realizowanie potrzeb, rozwijanie zainteresowań aktywności, sukcesu, itp.

W ramach profilaktyki drugorzędowej podejmowane będą działania mające na celu wczesną identyfikację, czyli ujawnienie osób z grupy podwyższonego ryzyka (tych, którzy podjęli choć jedno zachowanie ryzykowne). Dalsze działania interwencyjne podejmowane będą przy współpracy ze specjalistami w danej dziedzinie.

Fazy konstruowania programu:

a) DIAGNOZOWANIE ŚRODOWISKA:

- ankiety wśród uczniów;

- rozmowy z wychowawcami i nauczycielami;
- ankiety i rozmowy z rodzicami,
- analiza dzienników lekcyjnych.

b) OCZEKIWANIA MŁODZIEŻY:

Diagnoza środowiska uczniowskiego wykazała, że młodzież szkolna zmagają się z wieloma problemami wieku dorastania oraz wynikającymi z uczestnictwa w komercyjnym, konsumpcyjnym świecie. Młodzież za największe problemy, z którymi się boryka wskazała presję i stres. Nieumiejętność poradzenia sobie z nimi i rodzące się z tego potrzeby mogą wygenerować inne kłopoty takie jak: problemy rodzinne, kłopoty z odżywianiem, poczucie odrzucenia, sięgnięcie po używki itp. Dlatego oczekują, że na zajęciach będą podejmowane takie tematy i że będzie to miało wpływ na poprawienie jakości ich relacji z rówieśnikami oraz na lepsze zrozumienie siebie i świata. W opisach młodzieży widać jakie potrzeby się pojawiają w ich życiu: potrzeba zrozumienia, sukcesu, samoakceptacji, konstruktywnych wzorców w szkole, domu i mediach, potrzeba radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz potrzeba odpoczynku.

c) OCZEKIWANIA NAUCZYCIELI:

Wielu nauczycieli oczekuje, że zajęcia profilaktyczne będą pomocne w pracy wychowawczej z młodzieżą oraz wyposażą ich w metody pracy odpowiednie do danego problemu. Nauczyciele liczą również na wsparcie ich działań ze strony instytucji zewnętrznych i specjalistów z różnych dziedzin.

d) OCZEKIWANIA RODZICÓW:

Rodzice liczą na mocne wsparcie ze strony szkoły, ich zdaniem niezbędne jest ono do realizowania procesu wychowawczego i profilaktycznego, które wspierać będzie rozwój ich dzieci. Pragną korzystać z pomocy wychowawców, pedagoga, psychologa oraz specjalistów

do spraw przeciwdziałania zagrożeniom. Ważna jest dla nich proponowana przez szkołę oferta zajęć, warsztatów i spotkań podnoszących ich kompetencje wychowawcze.

Cele Szkolnego Programu Profilaktyki:

Celem programu profilaktycznego jest przygotowywanie młodego człowieka do dokonywania wyborów takich, aby nie szkodziły ani jemu samemu ani innym. Jest to pomoc w pracy nad samorozwojem i kształtowaniem systemu wartości młodzieży.

Cele główne:

- dostarczenie uczniom i nauczycielom wiedzy i umiejętności do skutecznego przeciwdziałania i radzenia sobie z zagrożeniami dla zdrowia fizycznego i psychicznego oraz jakości życia,
- osłabienie czynników ryzyka,
- zacieśnienie współpracy ze środowiskiem domowym ucznia, jak również instytucjami wspomagającymi rodzinę i promującymi zdrowy styl życia,
- sprawne reagowanie na terenie szkoły w sytuacji pojawienia się zagrożenia.

Cele szczegółowe:

- szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go,
- troska o realizację obowiązku szkolnego – przeciwdziałanie wagarom oraz dbanie o dyscyplinę,
- pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych,
- poznanie systemu rodzinnego i środowiska, w którym przebywa uczeń,
- pomoc uczniom mającym trudności w nauce oraz sprawiającym problemy wychowawcze,
- budowanie wśród uczniów motywacji do nauki,

- budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, zapobieganie agresji, przemocy,
- propagowanie zdrowego stylu życia, szacunku dla własnego ciała i idei dbania o nie,
- uwrażliwianie młodzieży na zagrożenia współczesnego świata (m.in. Internet, telefony komórkowe, korzystanie z portali społecznościowych), kształtowanie odpowiedzialności za własne życie i zdrowie,
- profilaktyka uzależnień od alkoholu, nikotyny, narkotyków i dopalaczy,
- uwrażliwienie młodzieży na niesienie pomocy słabszym i pokrzywdzonym, przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza,
- współdziałanie z rodzicami w zakresie profilaktyki selektywnej – udzielanie pomocy,
- powiększanie poczucia bezpieczeństwa i kompetencji rodziców poprzez wskazanie, co robić i gdzie szukać pomocy w sytuacji problemowej,

W ramach programu podjęte zostaną:

- działania informacyjne,
- działania edukacyjne,
- działania integracyjne,
- działania wdrażające określone umiejętności,
- działania interwencyjne.

ODDZIAŁYWANIA PROFILAKTYCZNE REALIZOWANE BĘDĄ W TRAKCIE TRWANIA CAŁEGO ROKU SZKOLNEGO. OSOBAMI ODPOWIEDZIALNYMI ZA ICH PRZEBIEG BĘDĄ NAUCZYCIELE, WYCHOWAWCY KLAS, DYREKCJA, PEDAGOG SZKOLNY, PSYCHOLOG ORAZ PIEŁĘGNIARKA SZKOLNA.

Lp.	Czynniki ryzyka	Czynniki chroniące i strategie działania
I	Nieznajomość prawa i brak nawyków poszanowania jego zasad.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów z dokumentami i procedurami regulującymi pracę szkoły, - spotkania kl. I z policją nt. odpowiedzialności karnej nieletniego, - godziny wychowawcze dotyczące obowiązków ucznia, odpowiedzialności za ich lekceważenie, - w razie zaistnienia sytuacji problemowych na terenie szkoły, konsekwentne postępowanie zgodne z procedurami, - konsekwentne stosowanie kar i nagród zgodne ze statutem szkoły - lekcje historii i WOS dotyczące poszanowania praw człowieka, - spotkania uczniów z rzecznikiem praw konsumenta, - spotkania z funkcjonariuszem Straży Miejskiej - klasy 1-3.
II.	Lęk szkolny	<ul style="list-style-type: none"> - diagnoza samopoczucia ucznia w klasie i szkole, - przeprowadzanie ankiet „Mapa problemów wychowawczych” i ich ewaluacja, - stały kontakt n-li z rodzicami i wspólna analiza przyczyn lęku szkolnego i sposobów przeciwdziałania , - przepływ informacji w zespole nauczycieli uczących, - pomoc uczniom w nauce (konsultacje, zajęcia wyrównujące braki edukacyjne), - chwalenie uczniów za drobne

		<p>osiągnięcia i docenianie ich postępów</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie uczniom udziału w zajęciach integrujących zespoły klasowe i wycieczkach, - zajęcia integracyjne metodą Klanza wśród uczniów klas pierwszych, - wykorzystywanie elementów motywacji w systemie oceniania, - uczestniczenie nauczycieli, uczniów i rodziców w szkoleniach i warsztatach prowadzonych przez specjalistów, - praca szkolnego rzecznika praw ucznia, - realizowanie zaleceń w IPET oraz planach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
<p>III.</p>	<p>Zachowania agresywne, przemoc.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze na temat rozwiązywania konfliktów i mediacji, budowania poczucia własnej wartości, asertywności, komunikacji interpersonalnej, - poznanie przez uczniów metod radzenia sobie z agresją, - ćwiczenia integrujące oraz rozładowujące stres jako zajęcia obowiązkowe na początku roku szkolnego - klasy pierwsze (metoda Klanza) - wycieczki i imprezy integrujące zespoły klasowe, - systematyczne dyżury nauczycieli podczas przerw międzylekcyjnych, - wolontariat i działania charytatywne , - uczenie asertywności, - praca nad szacunkiem wobec siebie i innych, - propagowanie postaw antydyskryminacyjnych (tydzień z wolontariatem "Każdy chce żyć godnie", - postawa nauczyciela – szacunek wobec ucznia; nauczyciel – wzorem. - opracowanie klasowych kodeksów lub innych form umowy, dotyczących eliminacji zachowań agresywnych, - organizowanie zajęć terapeutycznych dla uczniów z zaburzonym zachowaniem,

		<ul style="list-style-type: none"> - udział szkoły w programie „Szkoła bez przemocy”, obchody dnia bez przemocy w szkole w miesiącu czerwcu, - konsekwentne reagowanie na wszystkie przejawy agresji i przemocy w szkole, - współpraca z policją, kuratorami, Sądem Rodzinnym, - monitoring szkolny i pracownik ochrony.
IV.	Palenie papierosów, picie alkoholu	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzeganie zakazu dot. palenia papierosów, w tym elektronicznych, - realizowanie programu antynikotynowego "Znajdź właściwe rozwiązanie", - przeprowadzanie godzin wychowawczych z profilaktyki antynikotynowej oraz zajęć z zakresu przeciwdziałania picia alkoholu, - wzmacnianie kontroli w miejscach, w których uczniowie mogą palić papierosy, - prowadzenie pogadarek dotyczących uzależnień na spotkaniach z rodzicami i wskazywanie im osób i instytucji, do których mogą się zwrócić o fachową pomoc, - projekcja filmów o szkodliwym działaniu alkoholu i nikotyny na zdrowie człowieka, - lekcje biologii na temat skutków palenia papierosów i picia alkoholu.
V.	Uzależnienie od narkotyków i dopalaczy.	<ul style="list-style-type: none"> - diagnoza podatności i doświadczeń w odniesieniu do narkotyków i dopalaczy- ankieta w klasach drugich, mapa problemów wychowawczych, - współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach profilaktycznych, - współpraca z rodzicami w celu zapobiegania uzależnieniom młodzieży, - projekcja filmów o uzależnieniach – godziny wychowawcze, - spektakle profilaktyczne, - plakaty, gazetki edukacyjne, broszury, ulotki profilaktyczne,

		<ul style="list-style-type: none"> - zachęcanie uczniów do udziału w konkursach dotyczących zagrożeń współczesnego świata, - ukazywanie skutków uzależnienia od narkotyków i dopalaczy (światowy dzień walki z AIDS, konsekwencje psychiczne, - zajęcia w Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnień dla klas II i III, - lekcje biologii, chemii, WDŻ dotyczące skutków zażywania narkotyków i dopalaczy, - uwzględnienie w programach godzin wychowawczych tematyki uzależnień - szkolenia dla nauczycieli
VI.	Używanie wulgaryzmów. Brak kultury osobistej.	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie obowiązkowych zajęć wychowawczych integrujących zespoły klasowe, - przeprowadzenie zajęć wychowawczych nt. kształtowania prawidłowych postaw wobec poszanowania mienia własnego i innych, - zajęcia warsztatowe z komunikacji Interpersonalnej, - wybór ucznia godnego naśladowania., - szkolna kampania przeciwko wulgaryzmom, - reagowanie na naganne zachowanie uczniów (procedury).
VII.	Brak zainteresowania i motywacji do nauki.	<ul style="list-style-type: none"> - stwarzanie uczniom możliwości do prezentowania swoich osiągnięć i zainteresowań (talenty szkoły, projekty edukacyjne), - aktywizowanie uczniów do nauki przez stosowanie aktywnych metod pracy, -włączenie uczniów biernych do większej aktywności intelektualnej i artystycznej (konkursy, zawody, imprezy klasowe i szkolne), - organizacja cyklu zajęć wzmacniających samoocenę, - rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez poszerzanie oferty kół i zajęć dodatkowych, - dostrzeganie mocnych stron ucznia,

		<ul style="list-style-type: none"> - indywidualizacja procesu nauczania i oceniania, - wzmacnianie motywacji w systemie oceniania, - wyposażenie rodziców w wiedzę na temat przyczyn niepowodzeń dydaktycznych oraz sposobów pracy z uczniem w domu, - prezentacja sukcesów i osiągnięć uczniów na stronie internetowej szkoły i w mediach lokalnych, - organizowanie konkursów, - doradztwo zawodowe, - spotkania indywidualne z rodzicami, - edukacja włączająca, - realizacja zaleceń wynikających z opinii i orzeczeń PPP.
VIII.	Zagrożenia płynące z niewłaściwego korzystania z zasobów internetowych oraz innych urządzeń mobilnych.	<ul style="list-style-type: none"> - doskonalenie umiejętności doboru informacji i jej selekcjonowania (dzień bezpiecznego Internetu), - szkolny dzień bez telefonu, - godziny wychowawcze oraz lekcje informatyki uwzględniające tematykę cyberprzemocy , - rozwijanie empatii uczniów, - przekazanie informacji rodzicom i uczniom na temat miejsc i instytucji świadczących pomoc w sytuacjach uzależnień od Internetu, telefonu oraz cyberprzemocy, - uświadomienie konsekwencji prawnych przestępstw internetowych, - rozwijanie u uczniów potrzeby komunikacji bezpośredniej (godzina wychowawcza, j. polski, WDŻ, WOS), - doskonalenie umiejętności autoprezentacji podczas zajęć zawodoznawczych.
IX.	Higiena osobista, brak dbałości o zdrowy tryb życia.	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie zajęć profilaktycznych lub ich elementów na temat higieny osobistej, spotkania z ekspertami (Johnson & Johnson), - promowanie aktywności sportowej (dzień sportu), - zapoznanie młodzieży z alternatywnymi formami spędzania wolnego czasu (turniej wiedzy o

		<p>sporcie, turniej szachowy, sportowy okrągły stół, turniej piłki plażowej),</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpraca z instytucjami promującymi zdrowy tryb życia (PCK, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna), - przeprowadzenie godzin wychowawczych dotyczących zapobieganiu HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową (biologia, WDŻ), - pogadanki na temat anoreksji i bulimii. - bogata oferta szkoły w zakresie pozalekcyjnych zajęć sportowych, - dzień ratownictwa medycznego, - spotkanie z pielęgniarką szkolną (higiena okresu dojrzewania), - profilaktyka onkologiczna (przystąpienie do programu "Rakobrona").
X.	Problemy z realizacją obowiązku szkolnego – wagary.	<ul style="list-style-type: none"> - systematyczne sprawdzanie obecności na każdej lekcji, - zgodne z procedurami rozliczanie opuszczonych godzin lekcyjnych, - nagradzanie uczniów o wzorowej frekwencji, - spotkania informacyjne z rodzicami, - współpraca z pedagogiem i psychologiem.
XI.	Mało efektywna współpraca z rodzicami.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie rodziców ze Statutem Szkoły, Programem Wychowawczym i Programem Profilaktycznym, - wymiana informacji na temat postępów w nauce i zachowania uczniów – stały kontakt z wychowawcą (telef. lub osobisty, za pośrednictwem Librus Synergia). - współpraca z pedagogiem i psychologiem szkolnym, - udział w wywiadówkach, konsultacjach, - wspólne organizowanie imprez

<p>XII.</p>	<p>Brak współpracy wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie profilaktyki i interwencji.</p>	<p>szkolnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychoedukacja rodziców, - zaangażowanie rodziców w poszukiwaniu konstruktywnych rozwiązań i środków zaradczych wobec problemów zaistniałych na terenie szkoły. <ul style="list-style-type: none"> - doskonalenie się nauczycieli w dziedzinie profilaktyki w ramach WDN, współpraca z ośrodkami doskonalenia nauczycieli, - konferencje, warsztaty, - spotkania z Radą Rodziców, - indywidualne konsultacje, - wzajemna wymiana doświadczeń, - spotkania z inspektorem BHP, - diagnoza oczekiwań rodziców (ankieta), -współpraca z pracownikami obsługi i ochrony.
--------------------	---	---

Przewidywane efekty podjętych działań profilaktycznych:

W wyniku realizacji programu profilaktycznego uczeń:

- uzyskuje pomoc psychologiczno – pedagogiczną,
- uświadamia sobie zagrożenia i potrafi im się przeciwstawić,
- identyfikuje się ze środowiskiem szkolnym
- dostrzega korzyści płynące z prowadzenia zdrowego stylu życia,
- osiąga dojrzałą osobowość psychospołeczną,
- nauczyciele posiadają wiedzę z zakresu profilaktyki,
- występuje niski wskaźnik uczniów opuszczających zajęcia lekcyjne,
- rodzice chętnie biorą udział w oferowanych im szkoleniach, warsztatach oraz są partnerami w realizowaniu działań profilaktycznych szkoły.

Uwagi końcowe:

Program będzie ulegał modyfikacji.

Wychowawcy na każdy rok szkolny począwszy od września 2016r. opracują Klasowe Programy wychowawcze z uwzględnieniem zagadnień Szkolnego Programu Profilaktyki lub ich elementów.

Szczegółowe cele i zadania Szkolnego Programu Profilaktyki, terminy ich realizacji oraz osoby odpowiedzialne podane są w HARMONOGRAMIE DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH oraz KALENDARZU IMPREZ SZKOLNYCH.